

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžso/12/2012
Identifikačné číslo spisu:	8011200097
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:8011200097.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci žalobcu: PIENSTAV a.s. v reštrukturalizácii, Levočská 27, Stará Ľubovňa, IČO: 00 188 034, zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Gelenekym, AK so sídlom v Starej Ľubovni, Garbiarska 20, proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej zo dňa 12. januára 2011, číslo: 4344/2011-BA, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/5/2011-33 zo dňa 21. februára 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 3S/5/2011-33 zo dňa 21.februára 2012 m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I. Konanie na správnom orgáne

Žalovaná preskúmaným rozhodnutím číslo: 4344/2011-BA zo dňa 12. januára 2011 zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne - pobočka Stará Ľubovňa zo dňa 29. júla 2010 číslo: 700-3110296410-GC04/10, ktorým Sociálna poisťovňa, pobočka Stará Ľubovňa podľa § 144 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon“) v znení zákona č. 572/2009 Z.z., § 152a zákona v znení neskorších predpisov a § 178 ods. 1 písm. a) ôsmy bod v znení zákona č. 43/2004 Z.z. predpísala zamestnávateľovi: PIENSTAV, a.s., Stará Ľubovňa, za obdobie máj 2010 poistné na nemocenské poistenie v sume 992,20 EUR, poistné na starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie v sume 7 131,20 EUR, poistné na invalidné poistenie v sume 2 064,40 EUR, poistné na poistenie v nezamestnanosti v sume 681,00 EUR, poistné na úrazové poistenie v sume 317,00 EUR, poistné na garančné poistenie v sume 87,50 EUR a poistné do rezervného fondu solidarity v sume 1 880,00 EUR, spolu 13 160,30 EUR. Neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia prvostupňového orgánu bola príloha.

Zamestnávateľ PIENSTAV, a.s., Stará Ľubovňa (ďalej len „účastník konania“) podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Stará Ľubovňa. V odvolaní uviedol, že uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 3R1/2010-12 zo dňa 8. júna 2010 bola povolená jeho reštrukturalizácia. Predmetné uznesenie bolo publikované v Obchodnom vestníku č. 113B/2010 dňa 14. júna 2010 a 15. júna 2010 nadobudlo právoplatnosť. Ďalej citoval ustanovenia § 116 ods. 4 a § 121 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) z ktorých vyplýva, že do reštrukturalizačného konania je potrebné prihlásiť všetky pohľadávky, ktoré vznikli pred začatím reštrukturalizačného konania, a to aj v prípade, že ku dňu povolenia reštrukturalizácie ešte nie sú splatné. Reštrukturalizačné konanie voči nemu bolo začaté uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 3R 1/2010-109 zo dňa 2. júna 2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 8. júna 2010. Z uvedeného vyplýva, že Sociálna poisťovňa, pobočka Stará Ľubovňa si mala pohľadávku (poistné za máj 2010) v celkovej výške 13 160,30 EUR prihlásiť do reštrukturalizačného konania prihláškou v zákonom stanovenej lehote. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žiadal o zrušenie rozhodnutia prvostupňového orgánu v celom rozsahu.

Sociálna poisťovňa, ústredie, ako odvolací orgán preskúmala napadnuté rozhodnutie a dospela k záveru, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Stará Ľubovňa je správne a v súlade so zákonom.

Účastník konania predložil dňa 15. júna 2010 Sociálnej poisťovni, pobočka Stará Ľubovňa, mesačný výkaz poistného a príspevkov za mesiac máj 2010. Na základe predloženého mesačného výkazu poistného a príspevkov bolo zistené, že neuhradil poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné na invalidné poistenie, poistné na poistenie v nezamestnanosti, poistné na úrazové poistenie, poistné na garančné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity (ďalej len „poistné a príspevky“) za mesiac máj 2010 v sume 13.160,30 EUR, čím porušil ustanovenia § 128 ods. 1 písm. a) a b), ods. 2 písm. a) a b), ods. 3 písm. a) a b), ods. 8, ods. 9, ods. 10 písm. a) a b), ods. 11 písm. a), § 141 ods. 1 zákona a § 20 ods. 1 písm. a), § 26 ods. 1 zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení.

Sociálna poisťovňa, pobočka Stará Ľubovňa poistné a príspevky za mesiac máj 2010 v sume 13 160,30 EUR predpísala v správnej sume a v zmysle zákona. Námietky účastníka konania v odvolaní nemajú vplyv na zrušenie napadnutého rozhodnutia.

Čo sa týka lehoty na plnenie odvodových povinností platiteľa - zamestnávateľa, zákon v ustanovení § 143 ods. 2 definuje splatnosť poistného nasledovne:

Poistné, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ, je splatné v deň určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca. Ak je výplata týchto príjmov pre jednotlivé organizačné útvary zamestnávateľa rozložená na rôzne dni, poistné je splatné v deň poslednej výplaty príjmov zúčtovaných za príslušný kalendárny mesiac. Ak nie je taký deň určený, poistné je splatné v posledný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý sa platí poistné. Ak deň splatnosti poistného pripadne na sobotu a na deň pracovného pokoja, poistné je splatné v najbližší nasledujúci pracovný deň.

Účastník konania nemá určený deň na výplatu príjmov zamestnancom podľa Registračného listu zamestnávateľa, preto poistné za príslušný mesiac je splatné v posledný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý sa platí poistné. Poistné na sociálne poistenie za mesiac máj 2010 bolo splatné dňa 30. júna 2010. Pohľadávka na poistnom za uvedené obdobie vznikla uplynutím lehoty splatnosti, teda dňom kedy bol zamestnávateľ povinný najneskôr poistné za dané obdobie uhradiť. Tvrdenie účastníka konania v odvolaní nie je možné akceptovať, pretože v prípade že by mala „pohľadávka vzniknúť vznikom povinnosti platiť poistné a povinnosť platiť poistné vznikla vznikom poistenia“, musel by poistné platiť každým dňom v mesiaci.

Podľa ustanovenia § 144 ods. 1 zákona Sociálna poisťovňa predpíše poistné fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnej odvádzať poistné, ak táto osoba neodviedla poistné vôbec alebo ak ho

odviedla v nesprávnej sume. Ak suma dlžného poistného v úhrne je nižšia ako 3,32 Eur. Sociálna poisťovňa dlžnú sumu nepredpíše.

II. Konanie na prvostupňovom súde

Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 3S/5/2011-33 zo dňa 21. februára 2012 zrušil rozhodnutie žalovanej zo dňa 12. januára 2011, číslo: 4344/2011-BA podľa § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Zaviazal žalovanú nahradiť žalobcovi trovy konania. Podľa jeho názoru žaloba je dôvodná, pretože rozhodnutie žalovanej vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Uviedol, že predmetom preskúmania je rozhodnutie správneho orgánu ktorým predpísal žalobcovi podľa § 144, § 152a a § 178 ods. 1 písm. a) ôsmy bod zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len zákona) za obdobie máj 2010 poistné na nemocenské poistenie, na starobné poistenie a príspevok na starobné dôchodkové sporenie, na invalidné poistenie, na poistné v nezamestnanosti, na úrazové poistenie, na garančné poistenie a do rezervného fondu solidarity celkom v sume 13.160,30 Eur.

Poukázal na to, že v konaní nebol sporný právny dôvod ani výška predpísaného poistného, spornou bola otázka, či správny orgán mohol poistné predpísať bežným spôsobom alebo toto poistné mal prihlásiť ako pohľadávku do reštrukturalizačného konania podľa § 121 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len zákon č. 7/2005 Z.z.).

Z obsahu žaloby aj administratívneho spisu vyplýva, že uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 2. júna 2010 č. k. 3R/1/2010-109, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 8. júna 2010, bolo začaté reštrukturalizačné konanie na žalobcu.

Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 08.06.2010 č. k. 3R/1/2010-112, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 15.06.2010, bola povolená reštrukturalizácia žalobcu. Za správcu bol ustanovený JUDr. Gábor Száraz.

Podľa § 116 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z.z. v uznesení o povolení reštrukturalizácie súd ustanoví správcu, vyzve veriteľov, aby v zákonnej lehote prihlásili pohľadávky, a určí rozsah právnych úkonov dlžníka, ktoré majú počas reštrukturalizácie podliehať súhlasu správcu; v uznesení tiež poučí veriteľov o spôsobe prihlasovania pohľadávok, následkoch nedodržania lehoty na prihlasovanie pohľadávok a následkoch nesprávneho prihlásenia pohľadávok. Do funkcie správcu súd ustanoví toho, kto vypracoval posudok. Uznesenie súd bezodkladne zverejní v Obchodnom vestníku; uznesenie tiež doručí účastníkom reštrukturalizačného konania, ustanovenému správcovi, príslušnému daňovému orgánu a colnému riaditeľstvu.

Podľa § 120 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo uplatňovať svoje nároky počas reštrukturalizácie majú len veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným týmto zákonom prihlásili svoje pohľadávky. Ak sa tieto nároky v reštrukturalizácii riadne a včas neuplatnia prihláškou, právo vymáhať tieto nároky voči dlžníkovi v prípade potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom zaniká.

Podľa § 120 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z.z. pohľadávky, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania, odmena správcu a nepeňažné pohľadávky sa v reštrukturalizácii neuplatňujú prihláškou (ďalej len „prednostné pohľadávky“). Na prednostné pohľadávky nepôsobia účinky začatia reštrukturalizačného konania ani sa nezahŕňajú do reštrukturalizačného plánu, ibaže s tým ich veritelia súhlasia.

Podľa § 121 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z. prihlášku spolu s prílohami podáva veriteľ v dvoch rovnopisoch správcovi na adresu jeho kancelárie a v jednom rovnopise na súd. Prihláška musí byť doručená správcovi aj súdu do 30 dní od povolenia reštrukturalizácie. Na prihlášku doručenú po lehote alebo prihlášku doručenú v lehote len správcovi alebo len súdu sa v reštrukturalizácii neprihliada a

pohľadávka v nej uplatnená sa do reštrukturalizačného plánu nezahŕňa. Doručenie prihlášky na súd má pre plynutie premľacej lehoty a zánik práva rovnaké právne účinky ako uplatnenie práva na súde.

V reštrukturalizácii majú veritelia právo na uspokojenie svojej pohľadávky v súlade so schváleným reštrukturalizačným plánom. Toto právo nadobudnú len, ak svoje pohľadávky prihlásia riadne a včas. Márnym uplynutím zákonnej lehoty 30 dní odo dňa povolenia reštrukturalizácie právo uspokojiť sa podľa reštrukturalizačného plánu zaniká, na takúto pohľadávku sa v reštrukturalizácii neprihliada. V prípade schválenia plánu súdom sa právo veriteľa významným spôsobom zoslabí, jeho pohľadávka sa stane nevymožiteľnou (§ 155 ods. 2). Ten istý následok nastane aj v prípade, že prihláška nie je podaná stanoveným spôsobom a so stanovenými náležitosťami. V dôsledku zmeškania lehoty, alebo podania vadnej prihlášky sa veriteľ nestane ani účastníkom reštrukturalizačného konania. Prihlásiť je potrebné všetky pohľadávky, ktoré vznikli pred začatím reštrukturalizačného konania, a to aj v prípade, že ku dňu povolenia reštrukturalizácie ešte nie sú splatné (komentár k § 121).

Z uvedeného vyplýva, že do reštrukturalizačného konania je potrebné prihlásiť všetky pohľadávky, ktoré vznikli pred začatím reštrukturalizačného konania, a to aj v prípade, že ku dňu povolenia reštrukturalizácie ešte nie sú splatné.

Reštrukturalizačné konanie voči žalobcovi bolo začaté uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 3R/1/2010-109 zo dňa 2. júna 2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 8. júna 2010.

Vzhľadom na uvedené Sociálna poisťovňa, pobočka Stará Ľubovňa mala svoju pohľadávku - poisťné za máj 2010, t.j. pohľadávku, ktorá vznikla pred začatím reštrukturalizačného konania, hoci ku dňu povolenia ešte nebola splatná, prihlásiť do reštrukturalizačného konania v zákonnej lehote do 15. júla 2010.

Pochybila, ak takýmto spôsobom nepostupovala a poisťné predpísala bežným spôsobom.

Krajský súd sa nestotožňuje s názorom žalovanej, že zákon o konkurze a reštrukturalizácii splatnosť pohľadávky neupravuje a preto je potrebné vznik pohľadávky posudzovať podľa zákona lex specialis, t.j. zákona č. 461/2003 Z.z., pretože takýto výklad čo sa týka vzniku pohľadávky zo zákona o konkurze a reštrukturalizácii nevyplyva.

III. Odvolanie žalovanej a vyjadrenie žalobcu

Proti rozsudku krajského súdu podala žalovaná včas odvolanie. Uviedla, že sa nestotožňuje s právnym názorom Krajského súdu v Prešove. Uviedla, že povinnosť platiť a odvádzať poisťné na sociálne poistenie vzniká priamo zo zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a spája sa so vznikom sociálneho poistenia. Odvodová povinnosť povinného subjektu, t.j. nositeľa práv a povinností, ktorému vzniklo povinné sociálne poistenie, teda nevzniká na základe záväzkového vzťahu ale na základe právnych vzťahov sociálneho poistenia, v ktorých prevažujú prvky verejného práva. Pokiaľ trvá u konkrétneho subjektu právny vzťah so Sociálnou poisťovňou, trvá aj jeho povinnosť platiť a odvádzať poisťné na sociálne poistenie. Zákon č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov v ustanovení § 143 upravuje splatnosť poisťného na sociálne poistenie, ktoré sa v súlade s ustanovením § 142 ods. 1 citovaného zákona platí na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici za kalendárny mesiac pozadu. Do termínu splatnosti, t.j. do uplynutia lehoty na dobrovoľné plnenie zákonnej povinnosti vyplývajúcej zo sociálneho poistenia, nemá Sociálna poisťovňa zákonnú možnosť uplatniť právo na plnenie voči povinnému subjektu. O pohľadávke možno hovoriť iba vtedy, ak poisťné na sociálne poistenie nebolo uhradené do dňa splatnosti poisťného. Pretože poisťné za mesiac máj 2010, ktoré bolo splatné dňa 30. júna 2010, nebolo žalobcom uhradené tak, ako upravujú príslušné ustanovenia zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov, vznikla voči žalobcovi dňom 1. júla 2010, t. j. až po začatí reštrukturalizačného konania, pohľadávka na poisťnom. Ide teda o tzv. prednostnú pohľadávku a na takúto pohľadávku nepôsobia účinky začatia reštrukturalizačného konania.

Žalobca navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny.

IV. Konanie pred odvolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

Zo spisov vyplýva, že žalobca podľa § 247 a nasl. O.s.p. podal Krajskému súdu v Prešove žalobu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej zo dňa 12.januára 2011, číslo: 4344/2011-BA o povinnosti platiť poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné na invalidné poistenie, poistné na poistenie v nezamestnanosti, poistné na úrazové poistné, poistné na garančné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity (ďalej len „poistné a príspevky“) za máj 2010 spolu vo výške 13 160,30 EUR.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že úlohou krajského súdu v danej veci nebolo skúmať správnosť postupu žalovanej pri uplatňovaní pohľadávky v reštrukturalizačnom konaní, ale bol povinný skúmať, či svojím rozhodnutím žalobcovi v súlade so zákonom predpísala neodvedené poistné a príspevky za mesiac máj 2010.

Takémuto postupu nebránila ani skutočnosť, že dňom 2. júna 2010 bolo voči žalobkyni začaté reštrukturalizačné konanie, lebo § 114 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len ZKR), ktorý upravuje účinky začatia reštrukturalizačného konania, nebráni správnomu orgánu, aby po začatí reštrukturalizačného konania predpísal žalobcovi neodvedené poistné. Začatie reštrukturalizačného konania ani samotné rozhodnutie o povolení reštrukturalizácie, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom Vestníku č. 113B/2010 zo 14. júna 2010 nemá za následok prerušenie správneho konania, ani nebráni jeho začatiu a pokračovaniu.

Predmetom prieskumu v predmetnom konaní podľa piatej časti druhej hlavy OSP nemôže byť posúdenie, či povinnosť zaplatiť poistné za obdobie reštrukturalizačného konania má za následok vznik pohľadávky podľa § 120 ods.1 ZKR tak, akoby išlo o pohľadávku, ktorá vznikla pred začatím reštrukturalizačného konania a ktorá sa prihlasuje v reštrukturalizačnom konaní prihláškou, alebo či sa jedná o pohľadávku vzniknutú počas reštrukturalizačného konania, tzv. prednostnú pohľadávku podľa § 120 ods. 2 ZKR. V rámci preskúmania zákonnosti správneho orgánu o predpísanom poistnom nie je súd v správnom súdnictve oprávnený preskúmať správnosť ďalšieho postupu žalovanej v reštrukturalizačnom konaní.

Z obsahu rozsudku súdu prvého stupňa je však nepochybné, že súd preskúmal zákonnosť rozhodnutia žalovanej . S právnymi závermi vyslovenými v rozsudku krajského súdu sa odvolací súd však nestotožnil, a preto napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietol ako nedôvodnú.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 2502k ods.1 O.s.p., tak že neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. Žalovaná nemá zo zákona nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.